

Hodnocení

diplomové práce Václavy V a c h o v c o v é "Úloha generálního tajemníka OSN v mírových operacích OSN", Plzeň 2012, 77 str. strojopisu + přílohy

Třebaže dané téma si již dříve zvolilo za předmět své diplomové práce několik autorů, přistoupila k němu V. Vachovcová originálně. Z výsledné práce je zřejmé, že o něm přemýšlela a vhodně utřídila jeho hlavní problémy. Podstatu mírových operací vystihla na str. 38 a dalších. Za autora základu "peacekeepingu" právem považuje generálního tajemníka Daga Hammarskjölda, však zjišťuje, že jde o "institut, který je v neustálém vývoji a jeho ucelená, uzavřená a nezměnitelná právní kodifikace není možná.... Jejich evoluce a změna jdou ruku v ruce s vývojem konfliktů a hrozcích nebezpečí." /Str.65./

Jádro své práce věnované stanovenému tématu diplomantka uložila v jeho 2. až 4.části. V nich nejprve pojednala o postavení generálního tajemníka podle Charty OSN, dále o pojmu, účelu a vývoji mírových operací OSN a posléze o úloze GT v těchto operacích, které nebyly předvídané tvůrci OSN, ale vznikly až na základě praktických potřeb k dosahování obecných cílů OSN. Pozornost věnuje i charakteristice jednotlivých osobností, které se vystřídaly v této funkci, kterou jeden z nich /K. Waldheim/ nazval "Nejnemožnější zaměstnání na světě". V poslední kapitole pak diplomantka příkladmo hodnotí čtyři z několika desítek operací, které OSN za vedení GT úspěšně či méně zdařile až dosud podnikla.

Na druhé straně se autorka nevyhnula obvyklému postupu, k němuž se uchylují diplomanti v tématice OSN, totiž že věnují značnou pozornost popisu struktury OSN a jejích orgánů, přesahujícímu rámec daného úkolu. V práci též zůstala řada nepřesností / a také gramatických chyb/. Např.:

Na str.17: VS OSN není "hlavním jednacím orgánem OSN", je jen jedním z šesti hlavních orgánů této Organizace. Nelze se omezit na to, že rozhoduje "pomocí prosté většiny a dvoutřetinové většiny", nutno dodat, že se tak děje většinami členů přítomných a hlasujících, což je něco jiného.

Na str.20: Zde uvedené složení Poručenské rady není úplné /viz čl.86 Charty OSN/.

Na str.20: MSD není "ústředním" ale hlavním /principal/ soudním orgánem OSN.

Na str.23: Nepřesná je zmínka o "pozastavení členství nebo vyloučení státu", což je dále stanoveno nikoliv v čl. 6 a 7, ale v čl. 5 a 6 Charty.

Na str.26: Odkud autorka vzala, že GT působí jako arbitr ve sporech mezi členskými státy? Prostředník není arbitr. Na druhé straně GT plní i ostatní úkoly, které mu VS, RB, HSR a PR svěří. GT neakredituje diplomatické představitele členských států, nýbrž pověřuje své vlastní představitele a rovněž jmenuje členy štábu sekretariátu OSN.

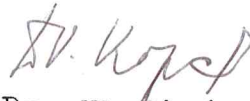
Na str.46 autorka přisuzuje vytvoření mandátu a kompetence "první mírové jednotky nazvané United Nations Emergency Force roku 1956, kterou po schválení Valným shromážděním vyslal do Suezu utiřit krizi" prvnímu GT Trygve Liemu. Ten však skončil svou funkci v r. 1952. Ve skutečnosti šlo o D. Hammarskjölda.

Na str. 54: Uvádí se zde vcelku správně, že Kurt Waldheim pokračoval v rozšiřování role GT v preventivní diplomacii, avšak uvedený příklad, že v "60.letech 20.století úspěšně urovnal spor ohledně iránsko-iráckých hranic", naráží na skutečnost, že se Waldheim stal GT až od r. 1972.

Při ústní obhajobě své práce mohla by V. Vachovcová podrobněji vysvětlit vztah mezi mírovými operacemi, jež vznikly v praxi OSN, a akcemi Rady bezpečnosti dle kapitoly VII předvídanými v Chartě OSN. Domnívám se, že zatímco v kap. VII jde o opatření v případech obrožení míru, porušení míru, nebo útočných činů, v mírových operacích je charakteristickým prvkem nikoliv donucení s eventuálním použitím síly, tj. sankce OSN, nýbrž právě o "peace-keeping" s mírovým prvkem. Proto i delegování pravomocí dle kapitoly VII Radou bezpečnosti případně Valným shromážděním na GT je právně pochybné.

Vcelku hodnotím diplomovou práci V. Vachovcové jako odpovídající požadavkům kladeným na práce tohoto druhu a navrhuji, aby po provedené obhajobě jí byla přiznána magisterská hodnost.

15.5. 2012

Prof. JUDr. Vladimír Kopal, DrSc.
vedoucí diplomové práce